

2023/2110(INI)

19.9.2023

MIETINTÖLUONNOS

innovoinnin sekä teollisen ja teknologisen kilpailukyvyn lisääminen start-up- ja scale-up-yrityksille suotuisan toimintaympäristön avulla
(2023/2110(INI))

Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta

Esittelijä: Tsvetelina Penkova

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	7

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

innovoinnin sekä teollisen ja teknologisen kilpailukyvyn lisääminen start-up- ja scale-up-yrityksille suotuisan toimintaympäristön avulla (2023/2110(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 101–109 ja 173 artiklan,
 - ottaa huomioon Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 27 sisämarkkinoista ja kilpailusta,
 - ottaa huomioon 22. marraskuuta 2016 annetun komission tiedonannon ”Euroopan seuraavat kärkiyritykset: start-up- ja scale-up-yrityksiä koskeva aloite” (COM(2016)0733),
 - ottaa huomioon tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta 28. huhtikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/695¹,
 - ottaa huomioon 5. toukokuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen: vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten” (COM(2021)0350),
 - ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Uusi eurooppalainen innovaatio-ohjelma” (COM(2022)0332),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
 - ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan mietinnön (A9-0000/2023),
- A. ottaa huomioon, että komissiolla on käynnissä erilaisia aloitteita, joilla pyritään edistämään yrittäjyyttä, innovointia ja digitalisaatiota EU:ssa, kuten start-up- ja scale-up-yrityksiä koskeva aloite, digitaalinen vuosikymmen ja digitaalisten sisämarkkinoiden strategia;
- B. ottaa huomioon, että EU on sitoutunut parantamaan teollista ja teknologista kilpailukykyään maailmanmarkkinoilla ja että se tunnustaa tarpeen vahvistaa asemaansa tukemalla pitkäaikaisesti start-up- ja scale-up-yritysten kasvua;
- C. ottaa huomioon, että EU toteaa, että start-up- ja scale-up-yrityksillä on potentiaalia edistää innovointia, talouskasvua ja työpaikkojen luomista EU:ssa, vastata yhteiskunnallisiin haasteisiin, edistää kestävyyttä ja edistää Euroopan vihreän

¹ EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1.

kehityksen ohjelmassa, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa, uudessa eurooppalaisessa innovaatio-ohjelmassa ja päivitetystä EU:n teollisuusstrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista;

1. kehottaa komissiota yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ehdottamaan start-up- ja scale-up-yritysten yhdenmukaistettuja määritelmiä, joissa otetaan huomioon erot niiden välillä ja selkeä ero niiden ja pk-yritysten välillä;
2. pitää huolestuttavana sitä, että EU:n toimielimet ovat julkaisseet useita tiedonantoja start-up-yrityksistä, vaikka start-up- ja scale-up-yrityksiä koskevia konkreettisia määritelmiä ei ole vielä hyväksytty;
3. on huolissaan siitä, että asianmukaisten määritelmien puuttuminen heikentää nykyisten toimintapolitiikkojen ja lainsäädännön vaikuttavuutta; panee merkille, että vaikka start-up-yrityksillä ja pk-yrityksillä on joitakin päällekkäisiä intressejä, ne eroavat toisistaan huomattavasti varainkeruu- ja kasvuvaiheessa; katsoo siksi, että start-up-yritysten luokittelu pelkästään pk-yrityksiksi tekemättä selkeää jaottelua rajoittaa niiden kasvua, markkinoille pääsyä ja investointimahdollisuuksia;
4. on vakuuttunut siitä, että erityiset määritelmät lisäävät tuen saamisen mahdollisuuksia, kun toteutetaan start-up- ja scale-up-yritysten erityispiirteisiin räätälöityjä toimenpiteitä, sekä parantavat niiden mahdollisuuksia päästä Euroopan pääomamarkkinoille ja saada yksityisiä sijoittajia; kehottaa komissiota kehittämään kattavan eurooppalaisen start-up- ja scale-up-yritysstrategian, jolla puututaan näiden yritysten kohtaamiin haasteisiin EU:ssa;
5. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita määrittämään osana tulevaa pk-yritysten apupakettia tapoja ottaa käyttöön lisää taloudellisia kannustimia, joilla pyritään edistämään teknologian käyttöönottoa start-up- ja scale-up-yrityksissä;
6. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään kattavia toimintapolitiikkoja, sääntelyä ja strategioita, jotka ovat yhdenmukaisia eurooppalaisen start-up- ja scale-up-yrityksiä koskevan aloitteen kanssa ja joilla edistetään start-up- ja scale-up-yrityksille suotuisaa toimintaympäristöä, johon kuuluu rahoituksen saatavuus, sääntelyn yksinkertaistaminen, osaamisen säilyttäminen ja hankkiminen sekä kansainvälistymisen tukeminen;
7. panee tyytyväisenä merkille Euroopan innovaationeuvoston rahaston perustamisen innovatiivisten start-up-yritysten tukemiseksi;
8. kehottaa komissiota tukemaan ja helpottamaan innovatiivisten start-up- ja scale-up-yritysten osallistumista vihreää ja digitaalista siirtymää edistäviin EU:n rahoitusohjelmiin ja hankkeisiin;
9. panee merkille nettonollateollisuutta koskevaan säädökseen² liittyvät EU:n tavoitteet ja kehottaa komissiota pohtimaan, miten voitaisiin esittää uusia verokannustimia start-up- ja scale-up-yrityksille, jotta voidaan kannustaa investoimaan nettonollateknologioihin ja

² [Komission ehdotus, annettu 16. maaliskuuta 2023, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehystä \(nettonollateollisuutta koskeva säädös\) \(COM\(2023\)0161\).](#)

osallistumaan nettonollahankkeisiin ja helpottaa nettonollateknologioiden käyttöönottoa EU:n teollisuuden arvoketjuissa;

10. kehottaa komissiota tehostamaan start-up- ja scale-up-yritysten rahoitusmekanismeja, jotka liittyvät muun muassa julkisiin hankintoihin ja avustusten, lainojen ja riskipääoman tarjoamiseen, ja tutkimaan mahdollisuutta perustaa erityinen eurooppalainen start-up- ja scale-up-rahasto;
11. kannustaa Euroopan investointirahastoa ja kansallisia kehityspankkeja lisäämään investointejaan start-up- ja scale-up-yrityksiin etenkin kehittyvillä aloilla ja aloilla, joilla on runsaasti potentiaalia;
12. kehottaa laatimaan start-up-yrityksille suotuisia säännöksiä ja kehyksiä, joilla helpotetaan start-up- ja scale-up-yritysten kasvua, skaalautuvuutta ja rajat ylittävää toimintaa ja varmistetaan samalla kuluttajansuoja, tietosuoja ja oikeudenmukainen kilpailu;
13. suosittelee, että edistetään julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia, start-up-yritysten ja vakiintuneiden yritysten välistä yhteistyötä sekä innovaatioklustereiden perustamista tietämyksen siirron, tutkimuksen ja kehittämisen edistämiseksi sekä uusille teknologiamarkkinoille pääsyn edistämiseksi;
14. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota tarvittaessa ottamaan käyttöön yrittäjäystävällisiä verojärjestelmiä, kannustimia ja yksinkertaistettuja hallinnollisia menettelyjä osajien houkuttelemiseksi ja pitämiseksi palveluksessa, investointien kannustamiseksi ja yrittäjyyden rohkaisemiseksi;
15. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan aloitteita, joilla edistetään digitaalisia taitoja, yhteistyötä, tietämyksen jakamista, yrittäjyyttä ja mentorointia kaikilla koulutustasoilla ja annetaan yksilöille tiedot ja taidot, joita nämä tarvitsevat menestyäkseen digitaalisella aikakaudella;
16. kehottaa komissiota sisällyttämään start-up- ja scale-up-yritykset lahjakkuusohjelmiinsa ja tuomaan esiin start-up- ja scale-up-yritysten tutkinnon suorittaneille nuorille tarjoamia mahdollisuuksia muun muassa työllistymiseen;
17. suosittaa perustamaan alueellisia start-up-ekosysteemejä, jotka tukevat paikallista yrittäjyyttä, innovaatiokeskuksia ja yrityshautomoita ja hyödyntävät kunkin alueen vahvuuksia ja resursseja;
18. kannustaa komissiota harkitsemaan lisätoimenpiteitä julkisen sektorin tietoaisteiden tarjoamiseksi, jotta mahdollistetaan tosiaikainen tietojenkäsittely, joka parantaa päätöksentekoa ja edistää innovointia start-up- ja scale-up-yrityksissä;
19. kehottaa komissiota harkitsemaan lisätoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että start-up- ja scale-up-yritykset voivat saada ja käyttää dataa tutkimusta varten ja soveltaa tekoälyteknologiaa päivittäisten haasteiden ratkaisemiseksi ja että ne saavat käyttöönsä mahdollisimman monenlaisia julkisia ja yksityisiä tietoaisteita;

20. kehottaa kehittämään tehokkaita ja avoimia mekanismeja, joilla helpotetaan start-up- ja scale-up-yritysten mahdollisuuksia saada julkisia hankintasopimuksia ja kannustetaan niitä osallistumaan innovatiivisten ratkaisujen tarjoamiseen julkisen sektorin haasteisiin;
21. kehottaa komissiota kehittämään ja hyväksymään start-up-yritystestien, joka vastaa sen vuonna 2021 hyväksymää pk-yritystestiä, jotta voidaan paremmin arvioida innovointiin, rahoitukseen ja kilpailukykyyn keskittyvän lainsäädännön vaikutuksia;
22. kehottaa komissiota arvioimaan uudelleen pk-yrityksiin, teollisuuteen ja innovointiin keskittyvän tulevan lainsäädännön vaikutusta start-up-yrityksiin ottaen samalla huomioon niiden erityistarpeet ja -ominaisuudet;
23. kehottaa komissiota sisällyttämään start-up- ja scale-up-yritykset uusia lainsäädäntöaloitteita koskeviin kuulemismenettelyihin, jotta varmistetaan, että ehdotetut toimenpiteet vastaavat niiden tarpeita, mahdollistavat kasvun ja ovat tarpeellisia innovoinnin edistämiseksi EU:ssa ja EU:n teollisen ja teknologisen kilpailukykyyn parantamiseksi;
24. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille.

PERUSTELUT

Start-up-yritysten analyysi ja erityishaasteet

Start-up- ja scale-up-yrityksillä on keskeinen tehtävä innovoinnin, työpaikkojen luomisen ja talouskasvun edistämässä EU:ssa. Ne kohtaavat kuitenkin lukuisia haasteita, jotka haittaavat niiden kehitystä ja skaalautuvuutta.

1. Rajallinen rahoituksen saanti: Pääoman saanti on edelleen merkittävä este start-up- ja scale-up-yrityksille. Monilla on vaikeuksia saada alkuvaiheen sijoituksia, erityisesti riskipääomaa ja pääomarahoitusta, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä toiminnan skaalaamisen, tuotteiden kehittämisen ja uusille markkinoille pääsyn kannalta. Komission ja jäsenvaltioiden on tehostettava rahoitusmekanismeja ja luotava yksityisille sijoittajille suotuisa ympäristö start-up- ja scale-up-yritysten tukemiseksi.

2. Sääntelyrasitteet: Start-up-yrityksiin kohdistuu usein monimutkaista ja raskasta sääntelyä, joka estää niiden kasvun. Tietosuojaa, kuluttajien oikeuksia, teollis- ja tekijänoikeuksia ja verotusta koskevien säännösten noudattaminen voi olla haastavaa varhaisvaiheen yrityksille, joiden resurssit ovat rajalliset. Suotuisan toimintaympäristön edistämiseksi on olennaisen tärkeää virtaviivaistaa sääntelyä, panna täytäntöön selkeät suuntaviivat ja tarjota start-up-yritysten tarpeisiin räätälöityä sääntelytukea.

3. Osaajien hankkiminen: Start-up-yritykset tarvitsevat ammattitaitoista työvoimaa innovoinnin ja kasvun edistämiseksi. Osaajien houkuttelemisen ja palveluksessa pitäminen voi kuitenkin olla haastavaa, koska start-up-yritykset kilpailevat osaajista vakiintuneiden yritysten kanssa ja niillä on niukasti resursseja kilpailukykyisiin palkkapaketteihin. Yrittäjyyskoulutuksen ja digitaalisten taitojen edistäminen EU:ssa ovat ratkaisevan tärkeitä toimia osaamisvajeen korjaamiseksi.

4. Markkinoille pääsy ja kilpailu: Toiminnan laajentaminen kansallisten rajojen ulkopuolelle on ratkaisevan tärkeää, jotta start-up- ja scale-up-yritykset voivat päästä suuremmille markkinoille ja jotta voidaan edistää kansainvälistä kilpailukykyä. Erilaisten säännösten, kulttuuriesteiden ja markkinakohtaisten haasteiden kohtaaminen voi kuitenkin olla lannistavaa. Komission ja jäsenvaltioiden olisi helpotettava rajat ylittävää toimintaa yhdenmukaistamalla säännöksiä, tarjoamalla tukea markkinoille pääsyyn ja edistämällä kansainvälistä yhteistyötä.

5. Innovaatioekosysteemi ja tukirakenteet: Kannustavan ekosysteemin luominen on ratkaisevan tärkeää start-up-yritysten menestyksen kannalta. Yrityshautomoiden, yrityskiihdyttämöiden, mentorointiohjelmien ja verkostoitumismahdollisuuksien saatavuus auttaa start-up-yrityksiä kehittämään tuotteitaan, luomaan yhteyksiä sijoittajiin ja saamaan tietoa markkinoista. Nykyisten tukirakenteiden vahvistaminen, start-up-yritysten ja vakiintuneiden yritysten välisen yhteistyön edistäminen ja tietämyksen jakamisen edistäminen ovat kukoistavan start-up-ekosysteemin olennaisia tekijöitä.

Päätelmät

Jotta start-up- ja scale-up-yritysten koko potentiaali voidaan hyödyntää innovoinnin

edistämässä ja EU:n teollisen ja teknologisen kilpailukyvyn parantamisessa, on toteutettava kattavia toimenpiteitä. Vastaamalla haasteisiin, jotka liittyvät muun muassa rahoituksen rajalliseen saatavuuteen, sääntelyrasitteisiin, osaajien hankkimiseen ja markkinoille pääsyyn, EU voi edistää start-up- ja scale-up-yritysten menestymisen kannalta suotuisaa toimintaympäristöä. Komission, jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien välinen yhteistyö kohdennettujen toimintapolitiikkojen täytäntöönpanossa on ratkaisevan tärkeää, sillä se vahvistaa viime kädessä EU:n maailmanlaajuisia johtoasemia innovoinnin ja teknologian alalla.